

HEBREW B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
HÉBREU B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
HEBREO B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 17 May 2004 (morning)
Lundi 17 mai 2004 (matin)
Lunes 17 de mayo de 2004 (mañana)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

טקסט א': ריטה חיה מיום ליום

רוני קובן: [2 -]

ריטה: אתה שואל אותי את כל הסודות שלי. כשאני עומדת אחרי הבמה, רגע לפני ההתחלה, הופעה אחרי הופעה, שנה אחרי שנה, כשאני עומדת שם ורואה שברוך השם אנשים עדיין באים לראות אותי, אני מסתכלת לשמיים ואומרת תודה לאלוהים. זה מפתיע. אתה אף פעם לא יודע באמת מי הקהל שלך. אתה עומד על הבמה ומנסה לדמיין פנים בחושך. זה מזכיר לי את ההופעה הראשונה שלי.

רוני קובן: באתי איתך להופעה בקיסריה והייתי מופתע. כך נראית הזמרת מספר אחת בישראל? שקטה, בלי התרגשות ספונטאנית? כשבאתי איתך להופעה, לא חשבתי שיהיה משעמם.

ריטה: (מתחילה לצחוק) אתה יודע, פעם, כשהייתי צעירה, לא היית יכול לשבת ולדבר איתי לפני הופעה או אחריה. פעם כשהייתי יוצאת לכל הופעה רציתי למות כל ערב על הפמה ולהיולד מחדש. אבל היה לזה מחיר כבד. אני זוכרת שהייתי חוזרת הביתה ובקושי מצליחה להוריד את הנעליים, הייתי כל כך עייפה. ואז הבנתי שאני חייבת לשנות משהו. למדתי שכדי לרגש ולהתרגש, אני לא צריכה להיות הכי גדולה, לצעוק ולהשתולל. אפשר גם לרגש בלחישה.

רוני קובן: [X -]

ריטה: עוד לא חשבתי על זה. כשאדם חי במדינה שבה אנשים לא יודעים אם הם יחיו בשנה הבאה, שבה הורגים תינוקות בני שנה, זה לא נראה לי בסדר להתעסק במשפּר הגיל הזה. כל זמן שאתה עומד על הרגליים וחי, כל עוד יש לך משפחה, כל בקשה אחרת היא חוצפה. ביקרתי לא מזמן ילדות פצועות בבית חולים, והייתי צריכה לשבת מולן ולשיר להן כדי לעזור להן ולהסתיר את הדמעות מהעיניים, ולהיות עם כל כך הרבה פאָב.

רוני קובן: [1 -]

ריטה: כדי להצליח בעולם, אומן חייב לוותר על המשפחה שלו. אין דרך אחרת. זה מחיר שלא הסכמתי לשלם. יש לי משפחה, ילדים, ובעל שאני אוהבת מאוד. היום אני יודעת שזאת ההצלחה הגדולה שלי, אפילו יותר מהקריירה. יש לי מסביב חום ואהבה. עד לפני חמש-שש שנים התנהגתי אחרת, כל החיים שלי היו בשביל הפמה. כל הזמן שמרתי על הקול שלי ועל הכוחות שלי, כדי שאוכל להתפוצץ על הבמה כמו שצריך. ואז, לפני כמה שנים, התחלתי לפחד. הרגשתי פתאום שאני חיה רק על הבמה, בשביל הבמה, ומפסידה את החיים שלי. אז התחלתי לשנות, ללכת לבתי-קפה, לטבע, לחופשות משפחתיות. סוף סוף התחלתי לחיות.

רוני קובן: [3 -]

ריטה: אני שואלת את עצמי אם הייתי טובה בהופעה, מה עשיתי פחות טוב. לפעמים הייתי רוצה להיות שמחה שהצלחתי, אבל זה עדיין קשה לי. פעם זה היה יותר גרוע. הייתי חוזרת מההופעות ממש עצובה. היה קשה לי לבקר את עצמי. אני זוכרת שפעם הופעתי בֶּעֶרְב התנדבות בהיכל התרבות לפני ראשי המדינה. עליתי לבמה ושרתי. כשיצאתי אמרתי לעצמי שהייתי נוראית, שההופעה שלי היתה כל כך רעה. הורדתי את השמלה, לבשתי את הג'ינס, וירדתי למטה. המפיק בא אלי ואמר: 'מה? את לא שומעת? הם עומדים ומחכים לך כבר חמש דקות ומוחאים כפיים'. הוא לקח אותי ככה אל הבמה, עם הג'ינס, והם באמת עמדו שם ומחאו לי כפיים. ואז אמרתי לעצמי: ריטה, את צריכה ללמוד לקבל אהבה. מאז אני לומדת.

רוני קובן: [4 -]

ריטה: אני לא מאמינה שיש לי כוחות מאגיים, אבל אני בהחלט מאמינה באנרגיה חיובית. זה מה שאני מנסה לעשות בהופעות - להעביר אנרגיה טובה, לחבק, לנגוע, להעביר אהבה לאחרים. אני אחראית לשמחה, וכל השאר בא מאלוהים.

רוני קובן: [5 -]

ריטה: תָּחֵה אֶלְבֶּרְשְׁטֵיין, אסתר עופרים, וגלי עטרי, שאני אוהבת מאוד עד היום. כשהייתי ילדה, אהבתי את השירים של צִבִּיקָה פִּיק - "לָאָה" ו"מֵת אָב וּמֵת אֵלּוּל". אלה השירים של שנות ההתבגרות שלי. אני מתְּכַנֶּנֶת עכשיו דִּיסק של שירים ישנים-מְחוֹדָשִׁים, שבו אני אשיר סוף-סוף את השירים שאני אוהבת. אני גם רוצה מאוד לעשות סרט. חוץ מסרט, הייתי גם מְתָה לעשות את כְּרֶמֶן באוֹפֶרָה, זה אולי החלום הכי גדול שלי.

טקסט ב': אי אפשר לכתוב על מטפסי האוורסט מבלי להזכיר את שבט השרפה

- 1 בני שבט השרפה חיים בטיבט ובנפאל באזור ההר של מזרח ההימליה. פירוש המילה "שרפה" הוא "אדם מהמזרח" - ואכן ראשוני השרפות הגיעו לאזור ממזרח טיבט לפני יותר מ-400 שנה. כיום כ-70,000 בני שרפה חיים בצפון מזרח נפאל, ומתוכם 10,000 חיים בעמק הקומבו, שהוא ה'שער' לצד הדרומי של הר האוורסט.
- 2 באופן מסורתי בני שבט השרפה היו סוחרים והשתמשו בקאק (בעל-חיים) להעביר סחורות במעברים הקשים של ההימליה. הם התפרנסו גם ממעט חקלאות - בעיקר מגידול תפוחי-אדמה שהובאו לאזור על ידי הבריטים לפני כמאתיים שנה. רבים מהם עדיין חיים באורח-חיים מסורתי. הקאק מספק כמעט את כל צורכי בני השרפה המסורתיים - צמר לבגדים, עור לנעליים, חלב לשתייה, לגבינה ולחמאה, ועוד. המזון המסורתי של בני השרפה מבוסס על תפוחי אדמה, בשר יאק, קטניות ואורז.
- 3 במשך שנים רבות היו בני השרפה, שחיו בהרים הגבוהים, רחוקים מהשפעות מבחוץ. לכן הם שימרו את שפתם המיוחדת. לבני השרפה יש גם תרבות וטקסים דתיים מיוחדים. המקום הקדוש של השרפה נמצא בגובה של כ-4,000 מטר. זהו מנזר טנגבוצ'ה, שבו חי כוהן הדת, הקאמה, החשוב ביותר לשבט. ההרים הגבוהים של ההימליה קדושים לבני השרפה, ובמשך מאות שנים הם לא רצו לטפס עליהם. לפני הטיפוס, בני השרפה מתפללים ונותנים מתנות לאלים. כך הם מבקשים את הברכה של ההר.
- 4 מתחילת המאה העשרים, התחיל המנהג לצרף את בני השרפה לקבוצות מטפסים על ההר לעזרה בעבודות שונות, למשל כמוךי-דרך, סבלים, ועוד. הם היו טובים מאוד בעבודות האלה. בשבעים שנות הטיפוס על האוורסט נהרגו ארבעים ושלושה מהם, יותר משליש ממספר כל אלה שנהרגו על ההר.
- 5 מאז הטיפוס הראשון לאוורסט מגיעים לאזור יותר מ-20,000 תיירים כל שנה. בני השרפה נותנים שירותי תיירות, וההכנסה הכספית שלהם גבוהה פי חמישה משל הנפאלים שאינם עוסקים בתיירות.
- 6 כמו במקומות מסורתיים אחרים בעולם - גם על בני שבט השרפה עוברים שינויים גדולים מאוד. חלק גדול מהשינויים הוא בגלל המטיילים מהעולם. התיירים מביאים לאזור כסף רב. רמת-החיים של בני השבט השתנתה מאוד. דברים מודרניים כמו חשמל וקווי-תחבורה הגיעו למקום. עם הכסף הגיעו גם השפעות מבחוץ. צעירים רבים אינם מסתפקים עוד בחיים שקטים בין ההרים. רבים מהם עוברים לעיר-הפירה של נפאל, קטמנדו, וזקני-השבט רואים את השינויים האלה בדאגה ופחדים שהשבט יאבד את ייחודו ואת תרבותו.
- 7 בן שבט השרפה המפורסם ביותר הוא ללא ספק טנזינג נורגיי, שבשנת 1953 טיפס לאוורסט יחד עם אדמונד הילרי (מניו-זילנד). הם היו הראשונים בעולם שהצליחו להגיע לפסגת (ראש) האוורסט.

טקסט ג': המפתח

- יומיים לפני שעמדה קבוצת "אשל" לצאת לטיולה הראשון, נשבר מפתח הדלת של מחסן הבגדים, שבו נשמרו הממתקים בשביל אותו טיול. המפתח נשבר בדיוק באמצע. חלק ממנו נשאר תקוע בתוך המנעול, וחלקו השני, עם הראש העגול, נמצא על הרצפה, ליד דלת המחסן. החצרן עבד הרבה כדי להוציא את החלק שנשאר תקוע בתוך המנעול ולפתוח את הדלת הנעולה.
5. לטיול הזה חיפו ילדי "אשל" בקוצר-רוח, ולפי ההכנות המרובות נראה היה שזה יהיה טיול נהדר. מטרתו היתה ירושלים, והוא היה צריך להימשך יומיים שלמים, עם נסיעה ברכבת וביקור במקומות מעניינים, שעליהם סיפר חנן המורה בשיעורים מיוחדים שהוקדשו לטיול.
- אילו נשבר המפתח בזמן אחר, ספק אם בכלל היו שמים לב לכך. אולם הפעם היה חשד, שמישהו ניסה לגנוב מן הממתקים השמורים במחסן. בהתחלה נפל החשד על יגאל; הוא-הוא שניסה לפתוח את המחסן כדי לגנוב את הסוכריות!
10. ולמה נפל החשד דווקא על יגאל? משתי סיבות: ראשית, ידוע שיגאל הוא לקקן גדול שאוהב מאוד ממתקים; ושנית, באותו ערב שבו נשבר המפתח, מישהו ראה אותו יוצא מבית "אשל" בזמן שכל הילדים נמצאו בחדרי הוריהם.
- החשד שנפל עליו נעשה מהר מאוד לבטוח. בהפסקות ובשעות הערב דיברו רק עליו, על יגאל. לוי, ואיתו עוד ילדים אחרים, החליטו לגשת אל יגאל ולשוחח איתו בעניין המפתח.
15. אותה שעה ישב יגאל בכיתה והיה שקוע בקריאת ספר, ובפיו סוכריה, כרגיל. "יגאל", פתח לוי ואמר, "מה אתה חושב על המפתח?"
- "איזה מפתח?" תמה יגאל, ותוך כדי כך נזכר ואמר: "הוי, ההוא של המחסן? יכול להיות שמישהו שיחק בו ושבר אותו תוך כדי משחק?"
20. "זוהי הכול?" - הסתכל עליו לוי בשתי עיניים סקרניות. "וכי מה עוד?" התפלל יגאל.
- "אינך מנסה בכלל לחשוד במישהו?" אמר לוי ברצינות, חצוי שואל וחצוי קובע עובדה.
- "אני חושב", אמר עכשיו נדב, שעמד על-יד לוי, שמי ששבר את המפתח רצה "לסחוב" סוכריות מהמחסן, ולכן ודאי שזה היה אחד שאוהב ממתקים."
25. שתיקת הסכמה של חבריו עודדה אותו, והוא המשיך: "אסור לנו לעבור על מעשה זה בשתיקה. זה כמעט כמו גניבה!"
- "אתה צודק", השיב לו יגאל, "אסור לגנוב. ואם מישהו גנב, צריך להעניש אותו. אבל מה שאמרת קודם, שדווקא מי שלהוט אחרי ממתקים עשה את המעשה הזה, דעתי היא שאין ילד שאינו אוהב סוכריות!"
30. "ואולי היית אתה אותו ילד?" שאל לוי ישירות ובאומץ לב.
- "אני?" התפלל יגאל, ועדיין לא תפס מה קורה. בדרך-כלל קורה דבר וכולם כועסים, מבקשים להאשים את כל אחד, ולמה מנסים הפעם להאשים אך ורק אותו?
- "ומה פתאום אני?" קרא בהתרגשות.
- "שמעון ראה אותך לפנות ערב יוצא מן הבית", אמר גדי.
35. "אז מה? רציתי לקחת את ספרי, כדי לקרוא בו בערב."
- "רק זה?" אמר לוי בלעג, "ולא ניסית בכלל לפתוח את המחסן?"
- "לא! לא! לא!" אמר יגאל.
- הילדים הקיפו אותו מסביב עם פנים חמורות והאשימו אותו, ולא נתנו לו זמן לענות ולהגן על עצמו.
40. פחד גדול נפל על יגאל. הלחצים שלו הסמיקו, השפתיים שלו רעדו - הינה עוד מעט יתחיל לבכות. לו היה בוכה, היו מבינים מיד שהוא אשם, כי יש כלל בקבוצת "אשל" - אם ילד שחושדים בו במעשה כלשהו בוכה, סימן שהוא אשם. למזלו של יגאל באה אילנה המטפלת ושלחה את כולם לישון.

טקסט ד': שינוי מקום עבודה

החברה שלנו היום היא חברה נידת (=זזה). אנחנו מחליפים מקום עבודה או מגורים הרבה יותר מההורים שלנו או מהסבים שלנו, למרות שקשה לעזוב מקום שגרים ועובדים בו הרבה שנים, ואולי גם משפחה, חברים, בית-ספר, ודברים אחרים. אתם מרגישים שאתם צריכים לשנות מקום עבודה או מקצוע? הרגשה איננה סיבה מספיקה. שינוי כזה הוא בעל משמעות גדולה מאוד שיכול להשפיע על כל העתיד שלכם. חישבו בהיגיון לפני החלטה כזאת! יש הרבה נקודות שצריך לחשוב עליהן. לעבור לגור במקום אחר בגלל העבודה זאת החלטה קשה, בעיקר לבני המשפחה.

אולי יש לכם סיבות הקשורות למקום העבודה: משעמם לכם בעבודה, או אולי אתם לא אוהבים את מה שאתם עושים. יכול להיות שאתם צריכים עבודה עם יותר אחריות ואפשרות להתקדם בדרך. ואולי יש לחץ גדול מאוד שאתם לא יכולים לעמוד בו. כדי להימנע מבעיות כאלה בפעם הבאה שאתם מחפשים עבודה, אתם צריכים ללמוד היטב את תיאור התפקיד, האחריות שאתם מקבלים, מה הם הכישורים שצריכים לעבודה, והאם יש לכם הכישורים האלה (כדי שהעבודה לא תדרוש מכם יותר מדי).

אולי יש לכם סיבות כספיות: אתם רוצים משפורת יותר גדולה כי אתם שווים יותר ממה שאתם מקבלים. כדאי לזכור שחוץ ממשכורת, כמוכן, אתם צריכים תמיד לשאול על התנאים, למשל חופשות, ארוחות, ותחבורה לעבודה וממנה. תוכלו לקרוא בחוק כמה ימים או כמה כסף מגיעים לכם.

יכול להיות שהמנהל שלכם רע והוא לא מקדם אתכם, או אולי אין לכם יחסים טובים עם העובדים האחרים. אולי אתם רוצים עבודה במקום יותר נוח. כמעט 50% מהעובדים חושבים על שינוי מקום העבודה בגלל הלחץ של הנסיעה לעבודה (תחבורה, זמן). ואולי אתם עצמאיים (עובדים לעצמכם) ורוצים לעבור לעבודה קבועה, או ההיפך. לא חשוב מה היא הסיבה, בכל מקרה לא כדאי לעזוב את מקום העבודה שלכם עד שלא תמצאו מקום עבודה חדש, זה לא נראה טוב, זה מוריד את הערך שלכם בשוק העבודה, וחוזר מזה, אף פעם אי-אפשר לדעת כמה זמן יימשך החיפוש. אתם צריכים ללמוד טוב את שוק העבודה והתנאים. חפשו מקום עבודה עם קביעות (לא זמני!), ואל תשכחו לשאול על תקופת ניסיון וכמה זמן היא נמשכת.

טוב לחשוב גם על הביטוח הרפואי שלכם, כי לפעמים קופות החולים דורשות זמן מעבר כדי לקבל טיפולים. זה חשוב במיוחד לאנשים עם עבר רפואי בעייתי.

תוכלו לחפש עבודה במקורות שונים, והמקור הקל ביותר הוא האינטרנט. כך תוכלו להגיע מהר יותר למידע, וכמוכן לקבל מידע גדול יותר.